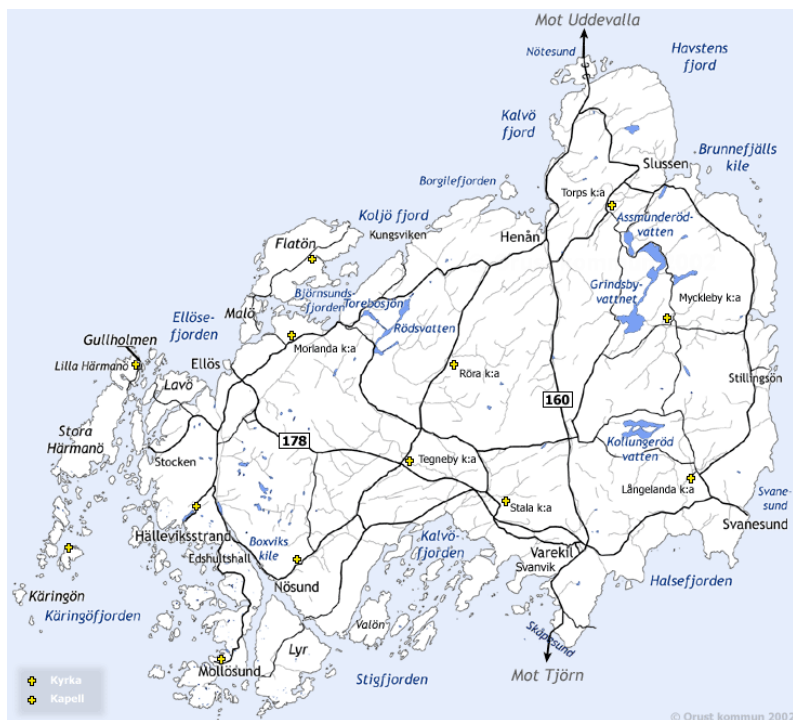

VA-strategi

Dokumenttyp Styrdokument	Förvaltning Samhällsutveckling
Ämnesområde Vatten- och avlopp	
Ägare/ansvarig Lena Tegenfeldt	
Antagen av Kommunfullmäktige 2016-02-11 § 5	Dnr KS/2012:1404
Revisions datum	Giltig fr.o.m. Antaget datum
	Giltig t.o.m. 2019-06-30

VA-strategi Orust kommun

Innehåll

VA-strategi	1
1 Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 VA-planeringens olika delar	3
2 VA-strategi	4
2.1 VA-strategins olika delar	4
2.2 Målbild	4
2.3 Strategiska ställningstaganden	4
2.4 Aktualisering/revidering	6
2.5 Ordlista	7

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Kommunstyrelsen har fattat beslut (2013-10-09, §274) om att en Vatten- och Avloppsplan (VA-plan) ska tas fram i syfte att upprätthålla en hållbar utveckling av VA-försörjningen i Orust kommun.

1.2 VA-planeringens olika delar

VA-planering består av flera olika delar. Arbetet påbörjades hösten 2013 med en sammanställning av nuläget kallad **VA-översikt**. Denna beskriver nuvarande och framtida förutsättningar för vatten- och avloppsförsörjning i kommunen (se bilaga 1). Översikten är utgångspunkten för **VA-strategin** som pekar ut strategiska ställningstaganden för att nå uppsatta mål med VA-försörjningen.

Orust kommuns VA-planering

Steg 1: **VA-översikt** – Sammanställning av nulägesbilden för all VA-försörjning i hela kommunen. Nulägesbilden utgörs av de aspekter som kan påverka beslut kopplade till VA-försörjningen.

Steg 2: **VA-strategi** – Ställningstaganden som ligger till grund för kommande arbete med VA-plan samt prioriteringar av olika åtgärder. VA-strategin ska användas som ett långsiktigt planeringsverktyg för att nå målet med VA-försörjningen.

Steg 3: **VA-plan** – Åtgärder, kopplade till plats och tid, för all VA-försörjning i hela kommunen. Inkluderar också plan för god vattenstatus i vattenförekomster.

Steg 4: Genomförande och uppföljning – Kontinuerligt och långsiktigt arbete med att utföra och följa upp de åtgärder som identifierats i VA-planen sker inom kommunens verksamhetsuppföljning.

I **VA-planen**, som är nästa steg i kommunens strategiska VA-planering, ska strategins ställningstaganden ligga till grund för formulering av åtgärder för all typ av vatten- och avloppsförsörjning i Orust kommun. Vissa av åtgärderna kommer att kopplas till geografiska områden och för alla åtgärder ska det finnas en angiven tidsperiod för när åtgärden ska utföras. VA-planen kommer att lyfta fram utmaningar och att visa var, när och i vilken ordning man ska bygga ut den allmänna VA-anläggningen. Det ger även en möjlighet att planera för en långsiktigt hållbar VA-försörjning i områden som inte berörs av de allmänna vattentjänsterna. VA-planeringen ska med andra ord resultera i att åtgärder genomförs på ett metodiskt och effektivt sätt. VA-planen ska vara ett underlag för kommunens budgetarbete.

Steg 4 avser genomförande och uppföljning vilket kopplas till ordinarie flerårsplanarbete och ordinarie tertialrapportering.

VA-planeringens olika delar är viktiga underlag för kommunens översiktsplanering och dess innehåll hör ihop med hur Orust kommun resonerar kring andra frågor i utvecklingen av kommunen. Till exempel ska VA-strategin möjliggöra ökad samordning av utbyggnaden av infrastruktur i kommunen.

2 VA-strategi

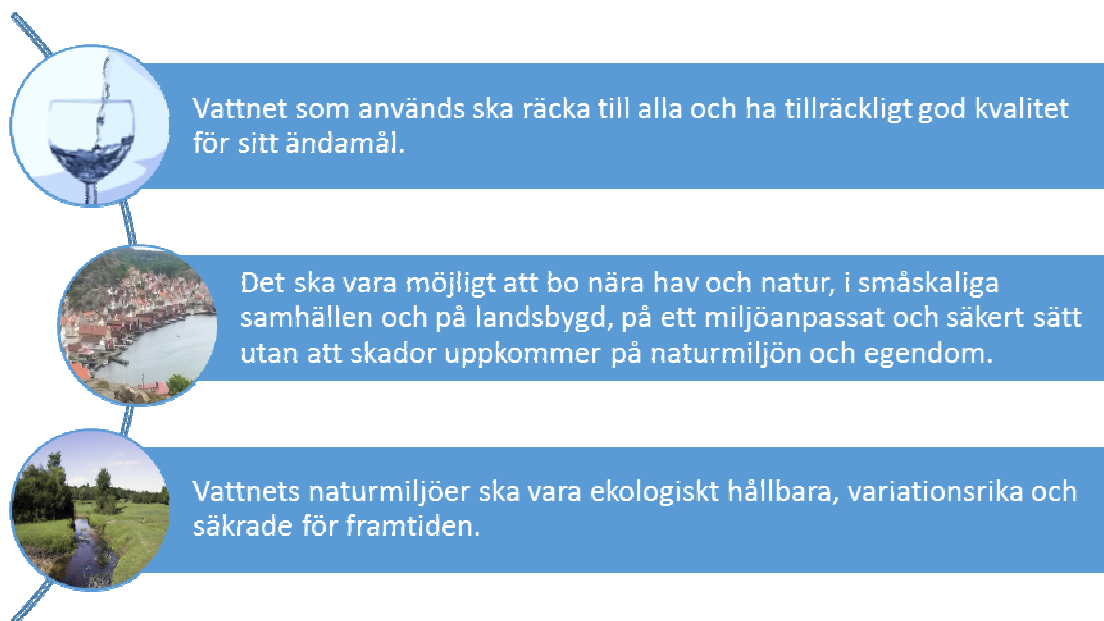
2.1 VA-strategins olika delar

VA-strategin innefattar en målbild som har bäring på kommunfullmäktiges beslut om Orust energi- och klimatneutralt 2020 (2013-06-27, §111) och strategiska ställningstagande för att nå målen. För att underlätta förståelse har en ordlista för facktermer inkluderats.

2.2 Målbild

VA-försörjning omfattar försörjningen av dricksvatten, spillvatten och dagvatten både inom och utanför nuvarande verksamhetsområde för allmänt VA.

Det övergripande målet för arbetet med strategisk VA-planering i kommunen är att hanteringen av VA-frågorna ska bidra till att de lokala, regionala och nationella kvalitetsnivåer och mål som finns kan uppnås. Det innebär följande:

2.3 Strategiska ställningstaganden

Hållbarhet delas in i tre dimensioner; social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Det handlar i grunden om att uppfylla mänskliga rättigheter och behov med hjälp av de ekonomiska möjligheter som finns och med hänsyn till miljöns förutsättningar. En hållbar¹ försörjning av vatten och avlopp innebär att de behov som finns idag tillfredsställs utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

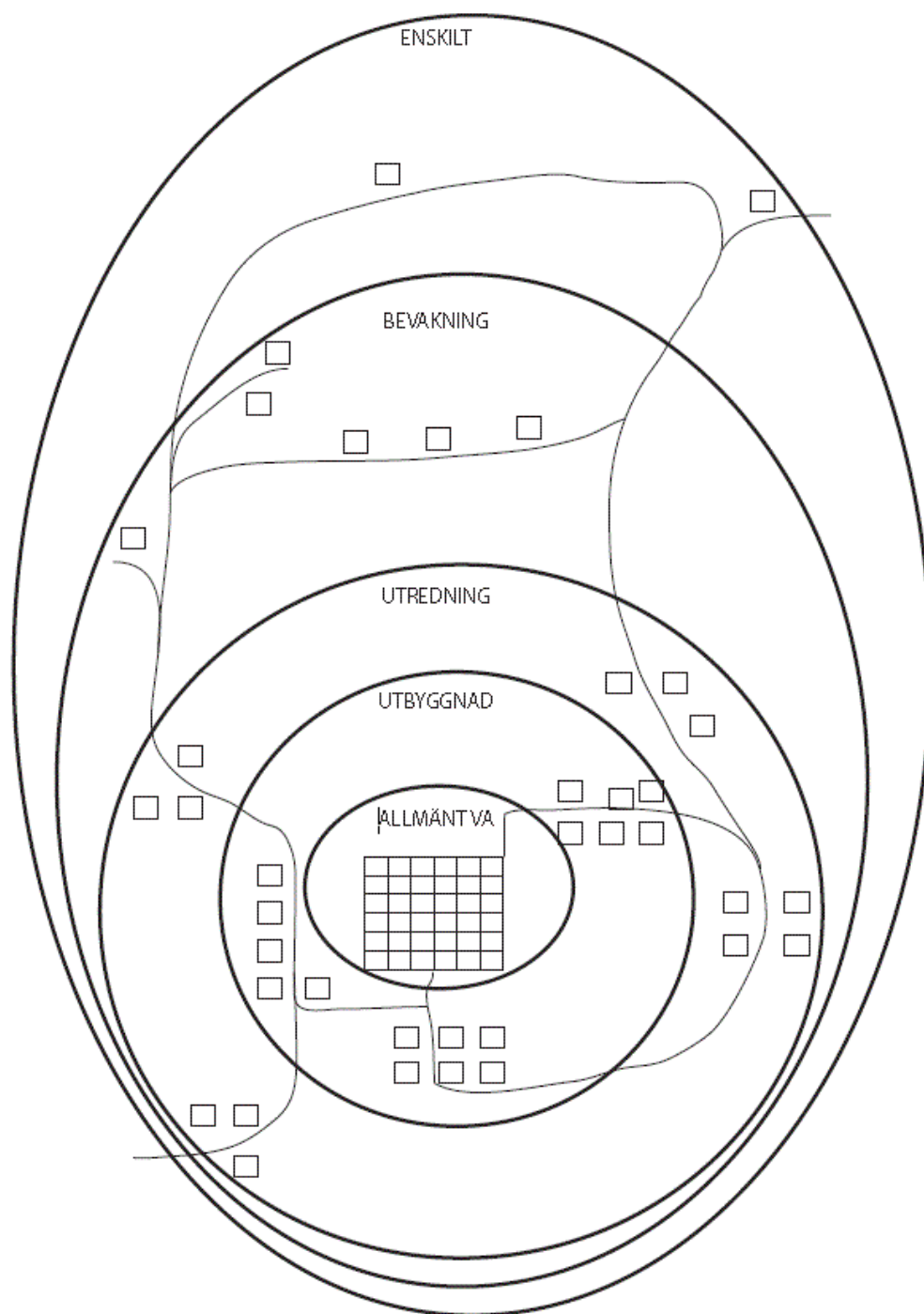
Orust kommun är en miljömedveten kommun som verkar aktivt för att hitta miljöeffektiva arbetsformer, insatser och investeringar, vilka ska leda till att kommunen och dess invånare bidrar till att de av Riksdagen beslutade miljömålen kan nås.

Följande ställningstaganden ska återspeglas i beslut och åtgärder för vatten- och avloppsförsörjningen i Orust kommun:

¹ Bruntlandskommissionen 1987

VA-strategi Orust kommun

- A. Kommunens hantering av vatten- och avloppsförsörjningen ska genomsyras av långsiktig hållbarhet ur sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter.
- B. Vid all planering och utformning av lösningar ska vägval göras med utgångspunkt från recipientens känslighet och status.
- C. Kommunens skyddsvärda natur- och kulturområden ska beaktas vid åtgärder inom vatten- och avloppsförsörjningen.
- D. Energieffektivisering ska eftersträvas vid åtgärder inom vatten- och avloppsförsörjningen.
- E. Kommunen ska söka efter och där så är lämpligt tillämpa kretsloppsanpassade lösningar för vatten- och avloppsförsörjningen.
- F. Sådan påverkan på VA-anläggningar som orsakas av översvämning och andra klimatförändringar ska beaktas vid all form av fysisk planering och byggnation.
- G. Alla fastigheter i kommunen ska vara klassade som något av följande ”VA-plansområden”:
 - i. Allmänt VA-område
 - ii. VA-utbyggnadsområde
 - iii. VA-utredningsområde
 - iv. VA-bevakningsområde
 - v. Enskilt VA-område
- H. Alla fastigheter i kommunen med behov av VA-försörjning ska ha en godkänd VA-anläggning.
- I. Kommunen ska säkerställa att såväl ekonomiska som personella resurser (rätt antal, rätt kompetens) finns för att utföra nödvändiga åtgärder inom vatten- och avloppsförsörjningen.
- J. Samverkan med andra kommuner ska vara ett alternativ som undersöks inför beslut och åtgärder i VA-försörjningen. Kommunen ska även i övrigt samverka med andra kommuner rörande VA-försörjningen.
- K. Berörda enheter inom kommunen ska utveckla samarbetet i frågor som berör vatten- och avloppsförsörjningen.
- L. Kommunens dialog med medborgarna kring frågor som rör vatten- och avloppsförsörjning ska kännetecknas av god framförhållning, tillgänglighet, öppenhet, tydlighet och enhetlighet.

Figur 1: Principskiss för olika typer av VA-plansområden.

2.4 Aktualisering/revidering

VA-strategin antas av kommunfullmäktige och bör aktualiseras eller revideras vid varje ny mandatperiod.

2.5 Ordlista

Allmän VA-anläggning är en anläggning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen äger eller har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De samlade VA-anläggningarna inom en kommuns gränser, för vilka en kommun är huvudman, benämns ”Den allmänna VA-anläggningen”.

Allmänt VA-område är ett område som idag har tillgång till allmän VA-försörjning, antingen inom ett verksamhetsområde eller via en avtalsanslutning (föreningar, samfälligheter, enskilda fastigheter).

Avlopp är samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten.

Dagvatten är ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten.

Dräneringsvatten (dränvatten) är markvatten och grundvatten som samlas upp och tas omhand i en dräneringsledning.

Enskild VA-anläggning är en anläggning eller annan anordning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen inte äger. Enskilda anläggningar kan finnas för en enskild fastighet, för flera fastigheter tillsammans eller för samfälligheter och föreningar. En enskild VA-anläggning kan avse såväl ledningar som en lokal lösning för produktion av dricksvatten eller rening av avloppsvatten.

Enskilt VA-område är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som inom överskådlig framtid inte har behov av en förändrad VA-struktur utan kommer att fortsätta ha enskild försörjning.

Gemensamhetsanläggning är en enskild VA-anläggning (se ovan) som inrättats för två eller flera fastigheter gemensamt.

Huvudman är den som äger en VA-anläggning.

Kommunen utgörs av en tjänstemannaorganisation och en politisk organisation. I kommunen finns det kommunala bolaget Stiftelsen Orustbostäder som också ingår i kommunens organisation.

Nödvatten är vatten för dryck, matlagning och personlig hygien som distribueras utan att nyttja det ordinarie ledningsnätet. Det kan istället ske med tankar eller tankbilar.

Omvandlingsområde är ett fritidshusområde där många väljer att bosätta sig permanent. Det sker en omvandling mot permanentboende.

Reservvatten är dricksvatten som distribueras via det ordinarie ledningsnätet men från annan produktionsanläggning än den ordinarie.

Spillvatten är vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, biltvättar och dylikt).

Tillskottsvatten är det vatten som utöver spillvatten finns i spillvattenledningar. Tillskottsvatten kan bestå av anslutet dagvatten, anslutet dräneringsvatten, samt vatten som läcker in från marken om ledningarna inte är täta. Tillskottsvattnets andel kan i många fall vara mycket stor, i extrema fall flera gånger större än mängden spillvatten.

VA-anläggning är en anordning för att försörja en fastighet eller bebyggelse med vatten- och avlopp. I begreppet VA-anläggning ingår både ledningar och pumpar för transport av vatten och avlopp, samt anordningar för produktion av dricksvatten och rening av avloppsvatten.

VA-bevakningsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som sannolikt inte har behov av en förändrad VA-struktur. Bevakning av området behövs för att följa om behovet av en förändrad VA-struktur förändras över tid.

VA-utbyggnadsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som har behov av en förändrad VA-struktur. Utbyggnadsområden uppstår när kommunen har fattat beslut om anslutning till allmänt VA via avtal eller verksamhetsområde, samt när i tid utbyggnaden ska ske.

VA-utredningsområde är ett område som idag har enskild VA-försörjning och som kan ha behov av en förändrad VA-struktur. Utredning behöver utföras för att visa vilket behov som finns samt vilka möjligheter som finns för att förbättra situationen.

Verksamhetsområde är ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt definierat område, inom vilket kommunen är huvudman för vatten- och/eller avloppsförsörjning. Inom verksamhetsområdet gäller kommunal VA-taxa.

Bilaga 1: VA-översikt